

REKOMENDACIJOS „ERASMUS+“ MOBILUMO PROJEKTUS ĮGYVENDINANČIOMS ORGANIZACIJOMS „COVID-19“ PANDEMIJOS LAIKOTARPIU

Mobilumo projektų organizatoriams:

- Visais atvejais sprendimą dėl mobilumo veiklų organizavimo (atnaujinimo) priima projektą įgyvendinančios institucijos vadovas.
- Planuodami mobilumo veiklas, sekite nuolat atnaujinamą informaciją keliaujantiems [Užsienio reikalų ministerijos](#) ir [Nacionalinės visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos](#) puslapiuose.
- Pilnametis mobilumo dalyvis, atsižvelgdamas į siunčiančios, priimančios institucijų bei Lietuvos ir atitinkamos šalies atsakingų nacionalinių institucijų rekomendacijas dėl užsikrėtimo prevencijos priemonių, priima asmeninį sprendimą dėl dalyvavimo mobilume. Rekomenduojame, dalyviui priėmus sprendimą dalyvauti mobilume, dotacijų sutartį su dalyviu pasirašyti prieš perkant kelionės bilietus ar patiriant kitas su mobilumo veiklos organizavimu susijusias išlaidas. Būtina atkreipti dalyvio dėmesį į dotacijų sutartyje su dalyviu esantį punktą, pagal kurį dalyviui gali tekti grąžinti finansinę paramą arba jos dalį, jeigu dalyvis nutrauktų sutartį, išskyrus nenugalimosios jėgos aplinkybių atveju.
- Susisieki su savo užsienio partneriais bei su praktikai / darbo stebėjimo / dėstymo vizitams dalyvius priimančiosiomis organizacijomis, taip pat kursų organizatoriais, kad sužinotumėte, ar jie tęsia savo veiklą bei planuoja ir toliau dalyvauti mobilumo projekte, organizuoti kursus arba priimti mobilumo dalyvius į praktikos vietas, darbo stebėjimo, dėstymo vizitus ar kitas mobilumo veiklas.
- Pasiaiškinkite, ar partnerinėje šalyje atvykus nebus taikoma privaloma mobilumo dalyvio izoliacija. Jei taip, ar priimančioji šalis sudarys tam sąlygas. Būtina apie tai informuoti dalyvį iki mobilumo veiklos pradžios. Taip pat aptarkite su dalyviu izoliacijos galimybes Lietuvoje, jei grįžusiems iš konkrečios užsienio šalies būtų įvesta privaloma izoliacija.
- Jei partneriai / mokymosi veiklų organizatoriai atsisako dalyvauti projekte arba sustabdė savo veiklą, išsisaugokite šį sprendimą patvirtinančius dokumentus (el. laišką, oficialų raštą ar kt.) ir ieškokite naujų partnerių / mokymosi veiklų teikėjų. Partnerių galima ieškoti asmeniniais kontaktais arba naudojant Europos Komisijos sukurtas platformas: www.schooleducationgateway.eu, www.etwinning.net, www.epale.ec.europa.eu/lt ir kt. Apie partnerių keitimą Nacionalinės Agentūros (toliau – Fondas) iš anksto informuoti nereikia, šią informaciją pateiksite su galutine ataskaita. Keičiant kursus būtina išlaikyti tą pačią, paraiškoje numatytą, kursų tematiką.
- Prieš įsigyjant kelionės bilietus ar atliekant bet kokius kitus mokėjimus, susijusius su mobilumu, pasitikrinkite nuolat atnaujinamas [Užsienio reikalų ministerijos](#) rekomendacijas dėl kelionių į užsienio šalis bei oro vežėjų reikalavimus.
- Kai įmanoma, įsigykite bilietus su grąžinimo galimybe.
- Atsižvelkite į LR vyriausybės bei LR sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijas dėl pažeidžiamiausios gyventojų grupės apsaugos, jei jūsų projekto dalyviai šiai grupei priklauso.
- Vykdydami kitus administravimo veiksmus, vadovaukitės Dotacijos sutarties nuostatomis.

Mišrus mobilumas

- Kai įmanoma, skatinkite mišrų mobilumą, t. y. pradėkite nuo virtualaus mobilumo laikotarpio, kuris būtų derinamas su fiziniu mobilumu užsienyje (pastarojo minimali trukmė nurodyta „Erasmus+“ programos vadove). Pavyzdžiui, profesinio mokymo besimokantiesiems galėtų būti pasiūlyta galimybė pradėti veiklą vykdant virtualias veiklas (bet kokią, mobilumo sritį atitinkančią, virtualią veiklą, kaip pavyzdžiui, priimančiosios institucijos organizuotą nuotolinį mokymąsi ar virtualų mokymąsi ir t. t.), kurios vėliau būtų derinamos su fiziniu mobilumu užsienyje.

- Tarp virtualiojo ir fizinio mobilumo laikotarpių leidžiamos pertraukos, jeigu visa veikla bus įvykdyta per mobilumo projekto trukmę.
- „Virtualiu laikotarpiu“ dalyviui neskiriamos pragyvenimo ir kelionės lėšos, išskyrus, kai virtualus mokymasis vykdomas dalyviui esant privalomam karantine užsienio šalyje. Prasidėjus fizinio mobilumo laikotarpiui, dalyvis turi teisę gauti įprastinę paramą už laikotarpį užsienyje. Dotacijos gavėjui skiriamos įprastos mobilumo organizavimo lėšos už kiekvieną dalyvį.
- Dalyvavimas mišraus mobilumo veikloje turės būti oficialiai patvirtintas dokumentais, t. y. „Europass“ mobilumo dokumentu ar kitu pažymėjimu.
- Abiejų laikotarpių (virtualaus ir fizinio) rezultatai turi būti užskaityti vertinant dalyvių mokymosi pasiekimus.
- Išankstinio planavimo vizitus galite organizuoti nuotoliniu būdu (virtualiai). Tokiu atveju konkretus finansavimas nebus teikiamas. Bet koks išankstinio planavimo vizitų numatytas finansavimas pradiniam biudžete, jei reikia, gali būti perkeltas į kitas biudžeto eilutes.
- Internetu vykstantiems kursams bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir suaugusiųjų švietimo srityse tinkamos tik su mobilumo organizavimo lėšomis susijusios išlaidos. Virtualiu būdu organizuotų kursų mokesčiai taip pat reikėtų padengti iš mobilumo organizavimo lėšų biudžeto eilutės, kursų mokesčio biudžeto eilutės virtualių kursų atveju naudoti negalima. Jei kursus sudaro ir virtuali, ir fizinė dalis, fizinio mobilumo laikotarpiu taikomos įprastos mokesčių už kursus, keliones ir pragyvenimą fiksuotos normos išlaidos.
- Esant nenugalimos jėgos aplinkybėms, fizinio mobilumo laikotarpio trukmė gali būti sutrumpinta arba fizinis mobilumas atšauktas ir pakeistas virtualiu mobilumu.
- Jei tinkamai pagrindžiama ir patvirtinama dokumentais, dotacijos gavėjams leidžiama pervesti iki 10 proc. lėšų iš bet kurios biudžeto kategorijos, atsižvelgiant į fiksuotas normas, išimtinėms išlaidoms, kad būtų padengtos išlaidos, susijusios su įrangos ir (arba) paslaugų, reikalingų virtualiam ir mišriam mobilumui įgyvendinti, pirkimu ir (arba) nuoma, net jei iš pradžių išimtinėms išlaidoms lėšos nebuvo numatytos. Dotacija bus skiriama kompensuoti 75 proc. faktiškai patirtų tinkamų finansuoti išlaidų už įsigytą ir (arba) išsinuotą įrangą ir (arba) paslaugas.
- Jei tinkamai pagrindžiama ir patvirtinama dokumentais, Nacionalinė agentūra taip pat gali apsvarstyti reikalavimus atitinkančią paramą specialiesiems poreikiams, kad tokių poreikių turintys dalyviai galėtų dalyvauti virtualioje veikloje pagal tas pačias taisykles, kurios nurodytos programos vadove.

OLS pasikeitimai (taikoma tik profesinio mokymo mobilumo projektams)

- Prieš pradėdant virtualųjį laikotarpį ir iki mobilumo veiklų pabaigos profesinio mokymo besimokantieji galėtų naudotis kalbų mokymosi galimybėmis, naudodamiesi OLS kalbų kursų internetine priemone.
- Tiems mobilumo dalyviams, kurių mobilumas jau yra prasidėjęs ir jie turi prisijungimą prie OLS sistemos, galimybė dalyvauti OLS kalbos kursuose yra pratęsiama iki 4 mėn. nuo mobilumo pabaigos.
- Tiems mobilumo dalyviams, kurių mobilumas jau turėjo būti pradėtas, tačiau neįvyko ir nebuvo išsiųstas kvietimas prisijungti prie OLS sistemos, rekomenduojama suteikti galimybę jungtis prie OLS. Šie dalyviai pildydami savo anketą turėtų suvesti turėjusio įvykti mobilumo datas, o galimybė dalyvauti OLS kalbos kursuose truks iki 4 mėn. nuo tikrojo mobilumo pabaigos.
- Tiems dalyviams, kurių mobilumas yra planuojamas, tačiau dar neprasidėjo ir dar nebuvo išsiųstas kvietimas prisijungti prie OLS sistemos, rekomenduojama suteikti galimybę jungtis prie OLS kaip įmanoma anksčiau. Jei jų mobilumas bus atidėtas, galimybė dalyvauti OLS kalbos kursuose bus pratęsta iki tikrojo mobilumo pabaigos. Jei jų mobilumas bus galutinai atšauktas, jie vis tiek turės galimybę pasinaudoti šia kalbų mokymosi patirtimi.
- OLS sistemos puslapyje rasite visą atnaujintą informaciją apie pasikeitimus, susijusius su COVID-19.

Mobilumo dalyvių saugumas

- „Erasmus+“ programos vadove teigiama - „(...) „Erasmus+“ projektų dalyvių apsauga ir saugumas yra svarbūs Programos principai. Visi asmenys, dalyvaujantys programoje „Erasmus+“, turėtų turėti galimybę visokeriopai pasinaudoti asmeninio ir profesinio tobulėjimo bei mokymosi galimybėmis. Tai turėtų būti užtikrinta saugioje aplinkoje, kurioje paisoma visų asmenų teisių ir jos yra saugomos. Todėl kiekviena programoje „Erasmus+“ dalyvaujanti organizacija turi būti parengusi **veiksmingas procedūras ir priemones veiklos dalyvių saugumui ir apsaugai skatinti ir garantuoti**“.
- Parenkite veiksmų planą, numatantį veiksmus, užtikrinančius mobilumo dalyvių sveikatą ir saugumą bei galimų incidentų mobilumo metu, valdymą. Prieš mobilumą informuokite dalyvius apie veiksmus, kuriuos jie turėtų atlikti įvykus incidentui ar nenugalimos jėgos atvejams.
- **Svarbu žinoti:** pandemijos ir kitos panašios rizikos, sukeliančios labai plataus masto ir beveik nevaldomas pasekmes, dažniausiai nėra draudžiamos sveikatos draudimu kelionėje, tačiau pandemijai nesitraukiant nemažai draudimo bendrovių siūlo draudimus galiojančius ir susirgimo „Covid-19“ atveju. Rekomenduojame prieš vykstant į mobilumą, būtinai pasidomėti, kokiomis sąlygomis draudimo įmonė ketina siūlyti paslaugas klientams ir kokių rizikų neapsiima drausti.
- Projektą įgyvendinanti organizacija turi užtikrinti, kad mobilumo veiklų užsienyje dalyviai būtų apdrausti (Dotacijos sutarties I.7 straipsnis). Todėl svarbu pasirūpinti, kad projekto dalyviai turėtų **ne tik Europos sveikatos draudimo kortelę** (pandemijos ir kitų nenugalimų aplinkybių sukeltos pasekmės dažniausiai nėra apdraudžiamos privačių bendrovių), bet ir būtų apdrausti kokybišku papildomu draudimu: sveikatos, nelaimingų atsitikimų, civilinės atsakomybės ir t. t. Projektą įgyvendinanti organizacija turi užtikrinti, kad dalyvių apgyvendinimas mobilumo metu atitiktų būtinus kokybės ir saugos reikalavimus (Dotacijos sutarties I.13 straipsnis).
- Jeigu projektuose dalyvauja jaunesni nei 18 metų amžiaus jaunuoliai, dalyvaujančiosios organizacijos privalo iš anksto gauti jų tėvų ar globėjų leidimą.
- Siekiant užtikrinti mobilumo dalyvių saugumą, projektus įgyvendinančios organizacijos turi aktyviai komunikuoti su dalyviais, suteikti jiems reikalingos informacijos ir pagalbos.
- Įvykus incidentui mobilumo dalyviui, dotacijos gavėjas turi apie tai nedelsiant informuoti Fondą.

Nuostolių prevencija

- **Dėmesio:** nuostolių dėl *force majeure* aplinkybių kompensavimui papildomos lėšos nėra skiriamos. Visos išlaidos turi būti dengiamos iš projektui skirto biudžeto. Fondo parengtus aktualius DUK'us rasite paspaudę [čia](#).
- Jei buvo patirtos išlaidos, bet mobilumas ar kita projekto veikla neįvyko, išsaugokite šį sprendimą pagrindžiančius dokumentus (pvz., partnerinės institucijos oficialų raštą dėl atsisakymo organizuoti susitikimą ar kursų ir pan.).
- Atlikite visus reikalingus veiksmus, siekiant susigrąžinti patirtus nuostolius už neįvykusius mobilumus ar kitas projekto veiklas, ir tai dokumentuokite (pvz., kreipimasis raštu į kelionių agentūrą, viešbutį, kursų organizatorių dėl lėšų grąžinimo už nesuteiktas paslaugas, prašymas grąžinti užstatą už nuomojamą būstą ir pan.). Jeigu patirtus nuostolius atsisako kompensuoti paslaugų teikėjai, galima kreiptis patarimo į Europos vartotojų centrą Lietuvoje <https://www.ecc.lt/lt/>.
- Venkite išankstinių mokėjimų viešbučiams ar už kitas paslaugas.
- Pragyvenimo lėšas dalyviams perveskite ne visas iš karto, o dalimis. Pirmąjį pragyvenimo lėšų pavedimą atlikite tik tada, kai įsitikinsite, kad mobilumas tikrai įvyks.

- Laiku informuokite mobilumo dalyvius apie institucijos sprendimus, susijusius su mobilumo organizavimo pokyčiais.

Papildoma informacija

- Jei norite nukelti projekto veiklas viršijant planuotą projekto trukmę, reikėtų Fondui pateikti oficialų prašymą pratęsti projektą, pagrindžiant projekto pratęsimo poreikį. Pagal Europos Komisijos gaires, „Erasmus+“ projektus galima pratęsti iš viso ne ilgesniam nei 12 mėn. laikotarpiui, tačiau bendra projekto trukmė negali viršyti 36 mėnesių. Prašymas pratęsti projektą turi būti atsiųstas ne vėliau nei 30 dienų iki projekto pabaigos.
- Jei norite projektą įgyvendinti mažesne apimtimi (pvz., mažinti dalyvių ar mobilumų skaičių), tuomet turėtumėte pateikti oficialų prašymą sumažinti projektui skirtą dotaciją. Su Fondu suderinus pakeitimus, būtų pasirašomas dotacijos sutarties pakeitimas.
- Jei nuspręstumėte neįgyvendinti projekto, tuomet turėtų būti inicijuojamas dotacijos sutarties nutraukimas. Fondui reiktų pateikti oficialų prašymą nutraukti dotacijos sutartį bei pateikti projekto ataskaitą, jei buvo patirta išlaidų.
- Nacionalinės agentūros (tarp jų ir Fondas) lanksčiai taiko *force majeure* nuostolių kompensavimo principą, svarstydamos kiekvieną individualų atvejį dėl mobilumų įskaitymo ir patirtų nuostolių kompensavimo.

Nuorodos:

- URM konsulinės informacijos puslapis <https://keliauk.urm.lt/>;
- Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos puslapis <https://nvsc.lrv.lt/>. Šioje svetainėje (<https://nvsc.lrv.lt/lt/informacija-visuomenei-apie-covid-19/grizusiems-atvykusiems-is-uzsienio-1>) skelbiama nuolat atnaujinama informacija grįžusiems / atvykusiems iš užsienio dėl jiems taikomų reikalavimų, izoliacijos, prašymų formų ir kt.;
- Europos Sąjungos keleivių teisės https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_485;
- Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro interneto puslapis <https://www.ecdc.europa.eu/en/geographical-distribution-2019-ncov-cases>;
- Europos Komisijos informacijos interneto puslapis https://ec.europa.eu/health/coronavirus_en ir https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/news/corona-virus-consequences-erasmus-and-european-solidarity-corps-mobility-activities_en;
- Programos „Erasmus+“ interneto puslapis <https://erasmus-plus.lt/naujienos/svietimas/del-erasmus-svietimo-srities-projektu-igyvendinimo-karantino-metu/>;
- Sveikatos apsaugos ministerijos informacija apie [Europos draudimo kortelės galiojimą](#).

Kontaktai

- Bendrasis ugdymas: el. p. SEKA1@smpf.lt
- Profesinis mokymas: el. p. VETKA1@smpf.lt
- Suaugusiųjų švietimas: el. p. ADUKA1@smpf.lt
- <https://erasmus-plus.lt/kontaktai/>